

Besi hayvanlarının ifilere yetiştirilmek üzere verilmesinde, vergilendirme ve belge düzeninin nasıl olacağı hk.

Belge türü	zelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[235-2012/VUK-1- . . .]-1344
Tarih	26.08.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŐKANLIĐI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŐKANLIĐI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup MüdürlüĐü

Sayı : 11395140-105[235-2012/VUK-1- . . .]-1344

26/08/2013

Konu : Besi hayvanlarının ifilere yetiştirilmek üzere verilmesinde, vergilendirme ve belge düzeninin nasıl olacağı

İlgide kayıtlı zelge talep formunuzda;

- ... Vergi Dairesi MüdürlüĐünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduĐunuz,

- ... il sınırları dahilinde restoran işletmeciliği işi ile iştigal ettiğiniz, restoranlarınızda ana hammadde olarak kullanılacak etin temini ile ilgili olarak üreticiden müstahsil makbuzu veya tüccardan fatura ile büyükbaş besi hayvanı almayı planladığınız, söz konusu besi hayvanlarının bakımı ve beslenmesi konusunda çeşitli yöntemlerin uygulanmasının dşnlmekte olduğu ve şirketinizin kendisi için büyükbaş besi hayvanı yetiştirilmesi konusunda çiftçiler ile anlaşma yapılacağı,

- Üreticiden ve tüccardan alınacak büyükbaş besi hayvanlarının, anlaşma yapılarak yetiştirilmek üzere çiftçilere teslim edileceği, besi hayvanının anlaşmalı çiftçiye teslimi dışında, geri alınana kadarki süreçte hiçbir temine katılmaması durumunda çiftçilere ödenecek bedeller ile ilgili olarak ne şekilde belge düzenleneceği, yapılacak ödemeler için uygulanacak vergi oranlarının ne olacağı,

- Besi hayvanlarının yanı sıra, anlaşmalı çiftçilere, yem, ilaç gibi üretici girdilerinin de sağlanması durumunda çiftçilere ödenecek hizmet bedelleri için düzenlenmesi gereken belge, vergi tür ve oranları, üreticiden temin edilecek besi materyalleri için yapılacak ödemeler ile ilgili belge düzenleme usulünün nasıl olacağı,

- Alımlar için uygulanacak stopaj oranı ile seçilecek hizmet alım şekline bağlı olarak şirket envanterine kayıt edilerek alınacak besi hayvanları ve/veya besi materyalleri, ilaç gibi üretici girdilerinin besi hizmetini gerçekleştirecek olan çiftçilere teslimi sırasında ne şekilde bir belge düzenleneceği hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 6'ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri sâfi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52'nci maddesinde zirai faaliyetten doğan kazancın zirai kazanç olduğu, zirai faaliyetin de arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade edeceği,

Öte yandan Tarım Bakanlığı Tetkik ve İstişare Kurulu Başkanlığından Maliye Bakanlığına gönderilen 09/11/1981 tarih ve 700 sayılı yazıda besiciliğin, bir çiftlikte veya bir zirai işletmede bulunan veya bu faaliyet için meydana getirilen besi ahırlarında dışarıdan temin edilen ve besiye gelebilecek hayvanlara ekonomik yem rasyonlarıyla veya işletmeden temin edilen yemler ile beslenerek etinin kalitesini ve miktarını artırmak için yapılan bir zirai faaliyet olduğu açıklanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun " Vergi Tevkifatı" başlıklı 94 üncü maddesinin birinci fıkrası ile Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin maddenin devamındaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur oldukları hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede; Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinin (11) numaralı bendine göre yukarıda sayılanlar tarafından çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden;

a)Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için,

i)Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlar için % 1

ii) (i) alt bendi dışında kalanlar için % 2

b)Diğer ziraî mahsuller için,

i)Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai mahsuller için % 2

ii) (i) alt bendi dışında kalanlar için % 4

c)Ziraî faaliyet kapsamında ifa edilen hizmetler için,

.....

ii) Diğer hizmetler için % 4 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Konu ile ilgili olarak 15/09/1995 tarih ve 22405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 188 Seri No' lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde, arazi sahiplerinin zirai faaliyete bilfiil iştirak etmeksizin üründen pay almak suretiyle yaptıkları kiralama hizmetleri hariç olmak üzere, çiftçilerin zirai işletmelerini, tarımsal alet ve makinelerini kiralamaları veya çiftçilerin zirai işletmelerini, tarımsal alet ve makinelerini el emekleriyle birleştirmek suretiyle, diğer kişilere yapmış oldukları hizmetlerin, zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmet olarak kabul edileceği ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Müstahsil makbuzu" başlıklı 235 inci maddesinde "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden satın aldıkları malların bedelini ödedikleri sırada iki nüsha makbuz tanzim etmeye ve bunlardan birini imzalayarak satıcı çiftçiye vermeye ve diğerini ona imzalatarak almaya mecburdurlar. Mal tüccar veya çiftçi adına bir adamı veya mutavassıt tarafından alındığı takdirde makbuz bunlar tarafından tanzim ve imza olunur.

Çiftçiden avans üzerine yapılan mubayaalarda, makbuz, malın teslimi sırasında verilir.

Müstahsil makbuzunun tüccar veya alıcı çiftçi nezdinde kalan nüshası fatura yerine geçer.

..." hükmüne yer verilmiştir.

Bununla birlikte, aynı Kanunun 230 uncu maddesinde "... (Malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlemesi ve

taşıtta bulundurulması şarttır.

Malın, bir mükellefin birden çok iş yerleri ile şubeleri arasında taşındığı veya satılmak üzere bir komisyoncu veya diğer bir aracıya gönderildiği hallerde de, malın gönderen tarafından sevk irsaliyesine bağlanması gereklidir. Bu bentte yazılı irsaliyeler hakkında fiyat ve bedel ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere, bu madde hükmü ile 231 inci madde hükmü uygulanır. İrsaliyelerde malın nereye ve kime gönderildiği ayrıca belirtilir.

...)" hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yazılı hüküm ve açıklamalara göre;

-Besi hayvanlarının anlaşmalı çiftçiye teslim edilerek yem, ilaç gibi üretim girdilerinin çiftçi tarafından karşılanarak besi hayvanlarının beslenip bakımının yapılması ve yetiştirildikten sonra firmanıza geri verilmesi işleminin zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmet olarak değerlendirilmesi ve yapılan bu zirai hizmet karşılığında tevkif suretiyle vergilendirilen çiftçiye ödenen hizmet bedeli üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (11/c-ii) bendi uyarınca %4 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması ve söz konusu ödemelerin gider pusulası ile belgelendirilmesi gerekmektedir.

-Besi hayvanlarının yanı sıra anlaşmalı çiftçilere yem, ilaç gibi üretim girdilerinin de firmanızca temin edilerek besi hayvanlarının beslenip bakımının yapılması ve yetiştirildikten sonra firmanıza geri verilmesi işleminin yine zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmet olarak değerlendirilmesi ve yapılan bu zirai hizmet karşılığında tevkif suretiyle vergilendirilen çiftçiye ödenen hizmet bedeli üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (11/c-ii) bendi uyarınca % 4 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması ve söz konusu ödemelerin gider pusulası ile belgelendirilmesi gerekmektedir.

-Diğer taraftan üretim girdilerinin köylüden temin edilerek anlaşmalı çiftçiye verilmesi durumunda ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai mahsuller için tevkif suretiyle vergilendirilen çiftçiye Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (11/b-i) bendi uyarınca % 2, bunun dışında kalanlar için aynı maddenin (11/b-ii) bendi uyarınca % 4 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması, zirai mahsul bedelini ödediğiniz sırada iki nüsha müstahsil makbuzu tanzim ederek bunlardan birini imzalayarak satıcı çiftçiye vermeniz ve makbuzun diğer nüshasını da çiftçiye imzalatarak geri almanız gerekmektedir.

-Hizmet alım şekline bağlı olarak Kurumunuz envanterine kayıt edilerek alınacak olan besi hayvanları ve/veya besi materyalleri, ilaç gibi üretici girdilerinin besi hizmetini gerçekleştirecek olan çiftçilere teslimi sırasında herhangi bir belge düzenleme mecburiyetiniz bulunmamakla birlikte söz konusu hayvan, besi materyalleri ve diğer üretici girdileri gibi emtianın sevki sırasında sevk irsaliyesinin düzenleneceği tabidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026